

Försvarsdepartementet
fo.registrator@regeringskansliet.se

Inbjudan Fö2023/01433 Synpunkter inför en försvars- och säkerhetsstrategi för rymden

Sammanfattning

Transportstyrelsen har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter inför en försvars- och säkerhetsstrategi för rymden, Fö2023/01433.

Transportstyrelsen har inga ytterligare förslag på strategiska teman än de som föreslås.

I det strategiska temat ”Rymdfrågor ur ett helhetsperspektiv” bör även miljöpåverkan behandlas.

Vad gäller prioriteringar vill vi understryka att definierade begrepp och avgränsningar i relation till luftrum och vårt traditionella luftfartssystem, är grunden för att kunna peka ut tydliga ansvarsområden.

Transportstyrelsen vill också lyfta vikten av samarbete mellan nationella myndigheter med olika ansvarsområden.

De arbeten som idag pågår internationellt lyfter flera aktuella frågeställningar och Sverige bör delta aktivt i de olika internationella forumen för att påverka framtida kommande regelverk på området.

Efterfrågade kommentarer på begrepp:

Rymddomänen (space domain): översättningen enligt (EU) 2021/6961¹ är rymdområdet. Förklara gärna om det finns ett värde att använda olika begrepp.

---

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2021/696 av den 28 april 2021 om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå och om upphävande av förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU

Militär rymdlägesbild (space domain awareness): ska inte rymdlägesbild vara *space situational awareness*? Det har ni angett i begreppet *Rymdlägesbild*. Förvirrande med samma begrepp som används på olika sätt.

Rymdförnekande förmågor (counterspace capabilities): counter borde vara förknippat med *kontra* eller *mot* på svenska, *rymdförnekande* kan tolkas ha en annan betydelse.

Problemet med *säkerhet*, som på svenska innefattar både *safety* och *security*, existerar även inom traditionell luftfart. Transportstyrelsen tolkar *security* mer kopplat till skalskydd och risk för intrång/överträdelse och *safety* till farliga händelser, tillbud och olyckor.

Transportstyrelsens synpunkter

Det har tagits fram fem strategiska teman som grund för en kommande strategi. Transportstyrelsen ser inte behov av fler områden.

I temat ”Rymdfrågor ur ett helhetsperspektiv” saknar Transportstyrelsen perspektivet miljö. Den föreslagna strategin är inriktad på försvar och säkerhet i rymden vilket gör det svårare att lyfta miljö och klimat i form av frågeställningar gällande buller och utsläpp. Ur ett säkerhetsperspektiv för civil luftfart har vi har sett händelser orsakade av nedfallande rymdföremål i säkerhetsdirektiv² (safety information bulletin, SIB) utfärdade av den europeiska flygsäkerhetsmyndigheten, (European Union Aviation Safety Agency, EASA).

Transportstyrelsen lyfter vikten av att tydliga begrepp och avgränsningar behövs då det finns flera beröringsytor mellan det vi kallar luftrum och rymden. Till exempel är uppskjutningar och landningar något som måste hanteras i nära samarbete med de organisationer som är utpekade för att den traditionella luftfarten ska erbjudas ett ordnat och säkert luftrum. Det finns pågående internationella initiativ på området, bland annat av EU, där även European Defence Agency (EDA) deltar. Det handlar om att införa kontrollerad luft ovanför den flygnivå civil luftfart idag använder, *higher airspace (HA)*, men även gällande flygkontrolltjänster för rymdfarkoster, *space traffic management (STM)*. Sverige bör vara aktiva i båda dessa initiativ för att påverka den fortsatta regelutvecklingen på området. Ett nära samarbete mellan nationella myndigheter med olika ansvarsområden är nödvändigt och behöver troligen utvecklas.

Vad gäller infrastruktur för civil luftfart så finns det ett behov av tillförlitlig, oförvanskad data och signaler för kommunikation, navigation och övervakning som idag erhålls via satelliter som ägs av olika länder/organisationer. Avbrott i signaler kan vara naturliga i form av

---

² [EASA Safety Publications Tool \(europa.eu\) SIB](https://easa.europa.eu/easa/operations/operations-criteria/safety-information-bulletin) 2022-09

solstormar, oavsiktliga i form av tekniska fel och handhavande samt avsiktliga som störning eller förvanskande av signaler (jamming och spoofing). För att säkerställa en fortsatt säker luftfart så har traditionell markbaserad utrustning ansetts vara viktig att behålla som redundans i systemet.

Kommentarer på begreppen:

Rymddomänen (space domain): översättningen enligt (EU) 2021/696 är rymdområdet. Förklara gärna om det finns ett värde att använda olika begrepp.

Militär rymdlägesbild (space domain awareness): ska inte rymdlägesbild vara *space situational awareness*? Det har ni angett i begreppet *Rymdlägesbild*. Förvirrande med samma begrepp som används på olika sätt.

Rymdförnekande förmågor (counterspace capabilities): counter borde vara förknippat med *kontra* eller *mot* på svenska, rymdförnekande låter lite konstigt.

Problemet med *säkerhet*, som på svenska innefattar både *safety* och *security*, existerar även inom traditionell luftfart. Transportstyrelsen tolkar *security* mer kopplat till skalskydd, intrång/överträdelse och *safety* till farliga händelser, tillbud och olyckor.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog Magnus Molitor, Marie Hankanen, Jörgen Andersson, Ulrika Hjort och Martina Lindquist, den senare föredragande.